

40695 - ئۆزۈڭلۈك كۈنلىرىدە تۇتالمىغان رامزان روزىسىنىڭ قازاسىنى تۇتالمىدى

سوئال

ئەللىك ياشقا (50) يېتىپ قالغان بىر ئايال يىللاردىن بېرى رامزاندا ئۆزۈڭلۈك كۈنلىرىدە تۇتالمىغان روزىسىنىڭ قازاسىنى قىلىشنى بىلمىگەنلىكتىن، كىيىن ئۇ كۈنلەرنىڭ روزىسىنى تۇتمىغان، ئەمما ھازىر ئۇ كۈنلەرنىڭ قازاسىنى قىلىشنىڭ ۋاجىپلىقىنى بىلگەن، ئەمدى قانداق قىلىشى كېرەك؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر.

ئۇ ئايال ئۆتۈپ كەتكەن كۈنلەرنىڭ قازاسىنى قىلىدۇ، شۇنداقتىمۇ ئۆتۈپ كەتكەن ھەر بىر كۈن ئۈچۈن بىر كەمبەغەلگە يېمەك بېرىدۇ.

بىر كىشى، شەيخ ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھدىن (15/184): مېنىڭ بىر ھەمىشەم بولۇپ، بىلمەسلىكتىن شۇنداقلا بىر قىسىم بىلمىسىز كىشىلەر ئۇنىڭغا ئادەت كۆرۈپ قالغاندا تۇتالمىغان روزىنىڭ قازاسى قىلىنمايدۇ دېگەنلىكتىن، بىر قانچە يىللاردىن بېرى رامزاندا ئادەت كۆرۈپ قالغان كۈنلەردىكى روزىنىڭ قازاسىنى قىلمىغان، ھەمىشەم قانداق قىلىشى كېرەك؟. دەپ سورىغاندا، شەيخ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دەيدۇ: "ھەمىشەم ئىستىغپار ئېيتىپ، ئاللاھ تائالاغا تەۋبە قىلىشى كېرەك. ئادەت كۆرۈپ قالغان كۈنلەردىكى روزىنىڭ قازاسىنى قىلىش بىلەن بىرگە، ھەر كۈنلۈك روزىسى ئۈچۈن بىر كەمبەغەلگە يېمەك بېرىدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ساھابىلىرىدىنمۇ كۆپچىلىك كىشىلەر شۇنداق پەتنىۋا بەرگەن. بېرىلىدىغان يېمەكلىكنىڭ مىقدارى بىر يېرىم كىلو ئەتراپىدا بولىدۇ. ئادەت كۆرۈپ قالغان كۈنلەردىكى قازاسى قىلىنمايدۇ، دېگەن كىشىلەرنىڭ سۆزى بىلەن ھەمىشەم ئۆزۈڭلۈك قازاسىنى قىلىش زىممىسىدىن ساقىت بولمايدۇ.

ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا مۇنداق دەيدۇ: بىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋرىدە، ئادەت كۆرۈپ قالغان كۈنلەردىكى روزىنىڭ قازاسىنى قىلىشقا بۇيرۇلغان، نامازنىڭ قازاسىنى قىلىشقا بۇيرۇلمىغان. [بىرلىككە كەلگەن ھەدىس].

ئۆتكەن رامزاندىكى روزىنىڭ قازاسىنى قىلىشتىن ئىلگىرى ئىككىنچى رامزان ئىيى كىرىپ قالسا، ئۇ ئايال گۇناھكار بولىدۇ، شۇنداقتىمۇ قالغان روزىنىڭ قازاسىنى قىلىدۇ، ئاللاھ تائالاغا تەۋبە قىلىدۇ، ئىمكانىيىتى بولسا ھەر بىر كۈنلۈك روزىسى ئۈچۈن بىر كەمبەغەلگە يېمەك بېرىدۇ، ئەگەر كەمبەغەللىكتىن پىقىرلارغا يېمەك بېرىش ئىمكانىيىتى بولمىسا، تەۋبە قىلىش بىلەن قازا

روزىنى تۇتىدۇ، يېمەك بېرىش كېرەك بولمايدۇ. ئادەت كۆرۈپ قالغان كۈنلىرىنىڭ سانىنى ئېنىق بىلمىسە، قالغان كۈنلىرىنى ئۆزىنىڭ كۈچلۈكرەك قارىشى بويىچە ھېسابلاپ، روزا تۇتىدۇ، چۈنكى بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ** تەرجىمىسى: **تاقىتىڭلارنىڭ يېتىشىچە ئاللاھقا تەقۋادارلىق قىلىڭلار.** [سۈرە تەغابۇن 16-ئايەت].

سەئۇدى ئەرەبىستان ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتىۋا تەشۋىقات كومىتېتى (10/151): ئاتىمىش ياشقا (60) كىرىپ قالغان، بىر ئايال ھەيز ھۆكۈملىرىنى بىلمىگەنلىكتىن شۇنداقلا بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ئاغزىدىن ئادەت كۆرۈپ قالغان كۈنلەردىكى روزىنىڭ قازاسى قىلىنمايدۇ دەپ ئاڭلىغانلىقتىن، ئۆتكەن يىللاردىكى روزىنىڭ قازاسىنى قىلمىغان، ئەمدى قانداق قىلىشى كېرەك؟ دەپ سورالغاندا، ئۇلار جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: "ئۇ ئايال دىنى ئالىملاردىن سوراپ ئىش قىلمىغانلىقى ئۈچۈن ئاللاھ تائالاغا تەۋبە قىلىپ، كەچۈرۈم سورىشى كېرەك، ئۆزىنىڭ ھېسابى بويىچە ئۆتۈپ كەتكەن كۈنلەردىكى رامىزان روزىسىنىڭ قازاسىنى قىلىدۇ، روزا تۇتۇش بىلەن بىرگە ئىمكانىيىتى بولسا، ھەر كۈنلۈك روزا ئۈچۈن بىر كەمبەغەلگە بىر يېرىم كىلو مىقداردا، بۇغداي ياكى خورما ياكى گۈرۈچ قاتارلىق شۇ يۇرتتا كۆپ ئىستىمال قىلىدىغان يېمەكلىكتىن بېرىدۇ، ئەگەر كەمبەغەللىكتىن بۇنىڭغا ئىمكانىيىتى بولمىسا، يېمەكلىك بەرمىسىمۇ روزىنىڭ قازاسىنى قىلسا كۇپايە قىلىدۇ". تۈگىدى. يېمەك بېرىشنىڭھۆكۈمىنى تەپسىلى بىلىش ئۈچۈن **26865** - نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىغا مۇراجىئەت قىلىنسۇن.

ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.